

تاریخ: ۹۲/۸/۲۱

شماره: ۶۷۵/۱۰۰۱/۱۰۰

پیوست:

شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران

بسمه تعالی

مدیر عامل

«حماسه سیاسی، حماسه اقتصادی»

(مقام معظم رهبری)

مدیران محترم

مجریان محترم طرحها

رؤسای محترم امور/ واحدها

موضوع: دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

با سلام

احتراماً، عطف به مصوبه هیأت محترم مدیره به شماره ۵۰۰/۱۰۰۱/۱۰۰-۲۷۹۷ مورخ ۹۲/۸/۶، علیرغم برنامه‌ریزی‌های همه جانبه مسئولین و مجریان محترم در اجرای به موقع پروژه‌های شرکت و اهتمام و تلاش کلیه عوامل اجرائی و ستادی در دقت و سرعت انجام کارها و اجتناب از رکودکاری و بروز توقف کار، متأسفانه و ناچاراً بخشهایی از پروژه‌ها به دلایل مختلف دستخوش تعطیلی و بروز توقف می‌گردد که هزینه‌هایی را برای پیمانکار در بردارد و از آنجائیکه برای جبران هزینه اینگونه توقفات که ناشی از فعل کارفرما و یا شخص ثالث باشد، روش خاص و شرایط شفافیتی در پیمانها پیش‌بینی نگردیده، لیکن حسب ارتباط موضوع با ماده پیمانی "مسئولیت کارفرما در پذیرش ضرر و زیان ناشی از فعل کارفرما" و برداشتهای متفاوت در این خصوص و بمنظور وحدت رویه و یکنواختی عملکرد مجریان طرحها، به پیوست "دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار" به شماره [IGEDC-040-OO-EE-IN-0012-00-92] که توسط امورپیمانها و برآوردهای مهندسی تهیه و به تائید کارگروه تنظیم و تدوین بخشنامه‌ها رسیده است، ابلاغ می‌گردد. ضمناً لازم است دستورالعمل ضمیمه در اسناد مناقصات/ پیمانهای اجرائی مشمول آتی شرکت درج گردد.

علیرضا آغاجانی

دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

Company	Department	Project	Discipline	Type	Ser.no	REV	years	Page 1 of 7
IGEDC	040	00	EE	IN	0012	00	92	

دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

۱۳۹۲/۶/۱۲	IFC	اداره تنظیم پیمان	امور پیمانها و برآوردهای مهندسی	کارگروه پخشنامهها	مدیرعامل	..
Issued date	Purpose of Issue	Prepared	Checked	Status	Authorized	Rev.

Purpose of Issue: IFC: ISSUE FOR COMMENT IFA: ISSUE FOR APPROVE IFI:ISSUE FOR INFORMATION
Status approved: CMM:COMMENTED CAEEC: CONTRACTS AFFAIRS ENGINEERING AND ESTIMATING COST ABCEEM:
 APPROVED BY CONTRACTS AFFAIRS AFFAIRS ENGINEERING AND ESTIMATING COST MANAGER FA: FINAL

مهر

دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

Company	Department	Project	Discipline	Type	Ser.no	REV	years	Page 2 of 7
IGEDC	040	OO	EE	IN	0012	00	92	

مقدمه

فرآیند اجرای پروژه با مجموعه‌ای از عوامل پیش‌برنده و یا بازدارنده در طول اجرای کار مواجه است، این عوامل می‌توانند شامل مدیریت کارگاهی پیمانکار و مدیریت عالی کارفرما و همچنین عوامل تأثیر گذار دیگری مثل تأمین مصالح و تجهیزات، ویژگیهای محیطی، قوانین، مقررات، اشخاص حقیقی یا حقوقی مرتبط با پروژه باشند، تعدد وجود این عوامل و اثرات هر یک در فرآیند اجرای کار تحقق برنامه زمانبندی اجرای کار را معمولاً دچار اختلال می‌نماید، هر چند میزان بروز تأثیر منفی این عوامل در روند اجرای کار از طریق اعمال مدیریت ریسک پروژه می‌تواند قابل شناسایی، پیش‌بینی و کنترل باشد. لیکن بعضی از عوامل یادشده تأثیرات منفی خود را بر فعالیتهای پروژه بصورت‌های مختلف منجمله توقف کار تحمیل می‌نماید. از این‌رو به لحاظ پیش‌بینی‌های پیمانی لازم است نحوه و روش رسیدگی به موضوع توقفات کارگاهی حین وقوع و پس از آن به خوبی سنجیده و روشمند شود تا فقدان آن خود بعنوان عامل منفی جدید برای طرفین پیمان باعث مشکلاتی در روند اجرای کار نگردد. لذا با توجه به این مطالب و با استفاده از تجارب گذشته و نظریات کارشناسان ذیربط، دستورالعمل حاضر تدوین گردیده تا راهکار و روش مطمئنی در موارد توقف کار تبیین و در اختیار کاربران واحدهای اجرایی، ستادی مرتبط و همچنین امورپیمانها و برآوردهای مهندسی قرار دهد.

هدف

هدف از تهیه و تدوین این دستورالعمل، ایجاد وحدت رویه و هماهنگی نحوه اقدام بین کارشناسان و مسئولین همچنین شناسائی موارد مهم مرتبط با توقفات کارگاهی و تأثیر دادن آنها در بررسی و پذیرش ادعاها و نحوه محاسبه و جبران ضرر و زیان ناشی از توقف کار در پیمانها/قراردادهای مشمول می‌باشد.

دامنه کاربرد

دامنه کاربرد این دستورالعمل شامل پیمانها/قراردادهای اجرایی ذیل می‌باشد.
الف- در پیمانها/قراردادهای منعقد شده که ماده جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از عدم انجام تعهدات کارفرما در آنها پیش‌بینی شده، از جمله پیمانها/قراردادهایی که شرایط عمومی آنها از اسناد همسان ساختمان و نصب (C) معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و اسناد همسان PC,EPC صنعت نفت استفاده شده است و همچنین پیمانهایی که جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از عدم انجام تعهدات کارفرما از مفاد آن قابل استنتاج بوده و فاقد روش خاصی بابت محاسبه هزینه توقف کار باشد.

دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

Company	Department	Project	Discipline	Type	Ser.no	REV	years	Page 3 of 7
IGEDC	040	00	EE	IN	0012	00	92	

ب- در پیمانهای آتی که از شرایط عمومی همسان ساختمان و نصب (C) معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور و یا اسناد همسان PC,EPC صنعت نفت و اسناد همسان ساختمان و نصب (C) یکتلم شرکت مهندسی و توسعه گاز استفاده شده باشد.

مسئولیتها

- مسئولیت حسن اجرای این دستورالعمل در رسیدگی به ادعای پیمانکار، بررسی و جبران هزینه ضرر و زیان ناشی از توقف کار با نماینده کارفرما در پیمان بوده و توسط امور پیمانها و برآوردهای مهندسی در مرحله بررسی و تصویب صورت وضعیت قطعی رسیدگی می گردد.
- مسئولیت تفسیر این دستورالعمل به عهده امور پیمانها و برآوردهای مهندسی می باشد.
- مسئولیت بروزآوری دستورالعمل با امور پیمانها و برآوردهای مهندسی و تأیید کارگروه تنظیم و تدوین بخشنامه ها و دستورالعملها می باشد.

تعاریف

- 1- توقف کار: هر نوع متوقف شدن فعالیت اجرای کار غیرقابل پیش بینی که کارفرما و یا اشخاص ثالث مرتبط با موضوع کار در وقوع آن بصورت مستقیم دخالت داشته و خارج از اختیار، کنترل و قصور پیمانکار باشد و در اثر آن تمام یا بخش هایی از فعالیتهای پروژه برای مدتی معطل و متوقف شده و امکان انجام کار نیز در محلهایی دیگر و یا ترخیص برای گروه های کاری مربوطه میسر نباشد و مورد تأیید کارفرما نیز قرار گیرد. بنابراین توقف هایی که ناشی از قصور، فعل یا ترک فعل پیمانکار باشد توقف کار محسوب نمی شود.
- 2- عوامل مستقیم اجرای کار: نیروی انسانی و ماشین آلاتی که در زمان فعالیت کارگاه مستقیماً در اجرای کار مورد نظر بصورت فعال دخالت دارند.
- 3- عوامل غیرمستقیم اجرای کار: نیروی انسانی و ماشین آلاتی که بر اجرای کار مورد نظر اثرگذاری جنبی و عمومی دارند مثل عواملی که در هزینه های بالاسری عمومی و بالاسری کار دخالت دارند. از آنجائیکه هزینه اینگونه عوامل با اعمال ضریب بالاسری به هزینه توقف کار جبران می شود لذا نیابستی مستقیماً جزء لیست نفرات و ماشین آلات کار متوقف شده منظور گردند.
- 4- مدارک و مستندات: اسناد و مدارکی که گویای اطلاعات، مشخصات و انجام فعل یا ترک فعلی از وظایف طرفین پیمان مرتبط با موضوع توقف کار می باشد.

دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

Company	Department	Project	Discipline	Type	Ser.no	REV	years	Page 4 of 7
IGEDC	040	00	EE	IN	0012	00	92	

۵- دستگاه نظارت: مشاور/ ناظری است که در محل اجرای کار از طرف نماینده کارفرما در پیمان مأمور نظارت بر حسن اجرای عملیات پیمان می باشد.

مدارک و مستندات لازم جهت رسیدگی به توقف کار

۱- گزارش روزانه کارگاهی که در آن ضمن اعلام کلی توقف کارگاه در تمام یا بخشهایی از فعالیت کارگاه به توقف گروههای کاری مربوطه به همراه لیست نفرات و ماشینآلات، محل توقف و علت آن اشاره نموده و به تائید دستگاه نظارت و پیمانکار رسیده باشد.

۲- گزارش لیست ماشینآلات و نفرات که تعداد عوامل فعال و متوقف شده در آن مشخص باشد.

۳- صورت جلسه توقف کار با توجه به گزارش روزانه کارگاهی تهیه می گردد و شامل اطلاعاتی از جمله زمان شروع و پایان توقف با ذکر تاریخ و ساعت آن، محل دقیق و دلایل وقوع آن همچنین حاوی صورت مقادیر و مشخصات نیروی انسانی و ماشینآلات مستقیم اجرای کار در کار متوقف شده می باشد (چنانچه هر قسمت از این اطلاعات در گزارش روزانه کارگاهی موجود باشد نیازی به ذکر مجدد آن در صورت جلسه نمی باشد) بگونه ای که با برنامه زمانبندی فعالیتهای ایام قبل از توقف کار منطبق بوده و به تائید پیمانکار و دستگاه نظارت/ نماینده کارفرما رسیده باشد.

۴- صورت مقادیر و مشخصات نیروی انسانی و ماشینآلات مستقیم اجرای کار با توجه به اطلاعات موجود در صورت جلسه توقف کار حاوی اطلاعات دقیق نوع تخصص/ مهارت نیروی انسانی و ذکر نوع و ظرفیت ماشینآلات به تفکیک گروههای کاری متوقف شده بگونه ای که بر اساس فهرس بهاء مربوطه قابل برآورد باشد و به تائید پیمانکار و نماینده کارفرما رسیده باشد. شایان ذکر است هزینه توقفات برای روزهای تعطیلات رسمی قابل محاسبه نمی باشد، ضمناً سقف ساعت قابل محاسبه برای هر روز کاری ۸ ساعت منظور می گردد.

۵- نامه پیمانکار به دستگاه نظارت و کارفرما در شروع وقوع توقف بمنظور اطلاع رسانی و تعیین تکلیف موضوع.

تبصره: پیمانکار می بایست مدارک و مستندات فوق الذکر را به همراه نامه درخواست خود به دستگاه نظارت ارائه نماید. در مواردی از پیمانهای منعقد شده که قبل از تصویب و ابلاغ این دستورالعمل در مراحل اجرای کار توقیفی حادث شده و فاقد مستندات مذکور می باشد با گزارش مکتوب و تائید نماینده کارفرما در پیمان به منزله مدارک ذریعاً بوده و فرآیند بررسی و کنترلهای لازم بر مبنای آن صورت می گیرد.

۴۲

دستور العمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

Company	Department	Project	Discipline	Type	Ser.no	REV	years	Page 5 of 7
IGEDC	040	OO	EE	IN	0012	00	92	

ضوابط

- ۱- رسیدگی به موضوع توقف کار توسط کارفرما منوط به ارائه نامه اطلاعی و تعیین تکلیف پیمانکار از کارفرما در شروع دوران توقف کار و دریافت آن توسط کارفرما می‌باشد.
- ۲- توقفات کارگاهی ناشی از قصور پیمانکار و عوامل منتسب به وی بعنوان توقف کار محسوب نمی‌شود.
- ۳- بمنظور جلوگیری از بروز و یا ادامه توقف کار چنانچه از نظر کارفرما ادامه کار در محل‌های دیگر کارگاه برای پیمانکار میسر باشد پیمانکار موظف است با دریافت ابلاغ کتبی کارفرما نسبت به کاهش یا انتقال تجهیزات و ماشین‌آلات و نفرات خود در محل تعیین شده ادامه فعالیت دهد. در این صورت هزینه‌های انتقال تجهیزات، ماشین‌آلات و نفرات که مربوط به عوامل مستقیم اجرای کار می‌باشد بعنوان کار اضافی احتساب و پرداخت می‌گردد. (ماشین‌آلاتی که بوسیله تریلر و امثال آن حمل و نقل می‌شوند ۷۰ درصد هزینه ساعتی آن قابل محاسبه است)
- ۴- کارفرما می‌تواند بمنظور جبران زمانهای توقف کار و رسیدن به برنامه‌زمانبندی پروژه و پرهیز از تطویل مدت پیمان انجام کارهای متوقف شده را در شیفت‌های بعدی و یا بصورت شبانه از پیمانکار بخواهد و پیمانکار موظف به اجرای آن می‌باشد.
- ۵- چنانچه مدت توقف کار بیش از ۲ هفته بطول بیانجامد، نماینده کارفرما با مجوز بالاترین مقام اجرایی شرکت (مدیرعامل) ادامه توقف کار را ضمن کاهش تعداد نفرات و ماشین‌آلات به میزان مقتضی به پیمانکار ابلاغ می‌نماید.
- تبصره: سقف مبلغ قابل پرداخت بابت توقف کار حداکثر معادل ده درصد (۱۰٪) مبلغ اولیه پیمان در بخش C می‌باشد. چنانچه مبلغ توقف از ۱۰٪ مبلغ اولیه بیان بیشتر شود در خصوص ادامه کار/ خاتمه پیمان مطابق تصمیم هیئت مدیره محترم شرکت اقدام می‌گردد.
- ۶- علاوه بر سعی و تلاش کارفرما درخصوص ایفای تعهدات خود مطابق شرایط پیمان، پیمانکار نیز می‌بایستی بمنظور آگاهی بیشتر کارفرما و هماهنگی موضوع قبل از سررسید زمان هر یک از فعالیتها انجام بموقع تعهدات کارفرما را بصورت مکتوب درخواست و پیگیری نماید.
- ۷- در پرداخت هزینه توقف کار صرفاً هزینه نفرات و ماشین‌آلات متوقف شده که ارتباط مستقیم با اجرای کار در شرایط عادی دارند قابل احتساب است. بدیهی است هزینه عوامل غیرمستقیم بعنوان عوامل متوقف شده محسوب نشده و قابل پرداخت نخواهد بود.

۴۲

دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

Company	Department	Project	Discipline	Type	Ser.no	REV	years	Page 6 of 7
IGEDC	040	00	EE	IN	0012	00	92	

فرآیند بررسی توقف کار

- ۱- پیمانکار به محض اطلاع از بروز عوامل مؤثر در شروع توقف کار، در پایان همان روز بصورت کتبی ضمن اعلام مراتب به دستگاه نظارت و کارفرما تعیین تکلیف موضوع را از وی می‌خواهد و بموازات، تمهیدات لازم جهت جلوگیری از بروز توقف کار را نیز انجام خواهد داد.
- ۲- دستگاه نظارت بابررسی فوری موضوع و هماهنگی با پیمانکار در صورت مرتفع نشدن عامل بوجود آمدن توقف کار، نتیجه را حداکثر تا روز بعد کتباً به اطلاع نماینده کارفرما در پیمان می‌رساند، دستگاه نظارت در این نامه اطلاعات کافی از وضعیت کار و فعالیتهای جاری که ممکن است تحت تأثیر توقف کار واقع شوند همچنین علت وقوع توقف کار را به اطلاع کارفرما می‌رساند.
- ۳- نماینده کارفرما در پیمان با دریافت نامه مذکور از مشاور دستگاه نظارت و پیمانکار، موضوع را بررسی و در صورتیکه انتقال گروه‌های کاری پیمانکار به محل دیگر به مصلحت باشد مراتب را به پیمانکار و دستگاه نظارت ابلاغ و در غیر اینصورت ضمن هماهنگی با دستگاه نظارت و پیمانکار در خصوص بررسی امکان حداکثری کاهش نفرات و ماشین‌آلات موجود در کارگاه در بخش مربوطه حسب ضوابط این دستورالعمل اقدام می‌نماید.
- ۴- پیمانکار با دریافت ابلاغیه مذکور وضعیت کارگاه را از این نظر هماهنگ و به وظایف خود حسب شرایط پیمان عمل می‌کند.
- ۵- در پایان دوران توقف و بازگشت به شرایط ادامه کار، پیمانکار بمنظور جبران احتمالی دوران رکود و رساندن فعالیتهای برنامه زمانبندی با مشاور دستگاه نظارت و نماینده کارفرما تبادل نظر و حسب تصمیمات ابلاغی عمل می‌نماید.
- ۶- پیمانکار ضمن تداوم تهیه و نگهداری مستندات گزارشات روزانه در کارگاه حداکثر یک هفته بعد از پایان دوران توقف کار و بر اساس گزارشات روزانه نسبت به تنظیم صورتجلسه توقف کار و صورت وضعیت مربوطه با هماهنگی نماینده کارفرما اقدام می‌نماید. محتوی صورتجلسه بایستی مطابق بند ۳ مدارک و مستندات تهیه و تنظیم و به تائید برسد. پیمانکار موظف است در پایان هر ماه گزارش توقف ماشین‌آلات/نفرات را بر اساس گزارش روزانه با دستگاه نظارت صورتجلسه نموده و طی نامه‌ای به اطلاع نماینده کارفرما در پیمان برساند. در صورت عدم ارائه گزارش ماهانه حداکثر تا هفته اول ماه بعد، کلیه تبعات احتمالی آن از نظر مالی/زمانی به عهده پیمانکار خواهد بود.

دستورالعمل جبران ضرر و زیان پیمانکار ناشی از توقف کار

Company	Department	Project	Discipline	Type	Ser.no	REV	years	Page 7 of 7
IGEDC	040	OO	EE	IN	0012	00	92	

نحوه محاسبه هزینه توقف کار

هزینه توقف کار با توجه به مطالب فوق شامل مقادیر نفرات و ماشین آلات کار متوقف شده (عوامل مستقیم با کار) مورد تأیید دستگاه نظارت و کارفرما با احتساب ۱۰۰ درصد دستمزد نیروی انسانی و ۷۰ درصد هزینه ساعتی ماشین آلات مطابق نرخهای فهرست بهاء عوامل صنعت نفت سال وقوع توقف و اعمال ضرایب مربوطه مندرج در پیمان می باشد. شایان ذکر است هزینه توقف کار جزء مبلغ پیمان و تغییرات آن محسوب نمی گردد.

در